GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḌI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România și străinătate:
Pe anŭ 36 fr., pe șése lunĭ 18 fr., pe trei lunĭ 9 francĭ.

ANULŬ XLVIII.

SĔ PRENUMERĂ:
la poște, la librării și pe la dd. corespondențĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 71. *Sâmbătă 30 Martie (11 Aprilie)* **1885.**

Nou abonamentŭ
la
„Gazeta Transilvaniei.“

Cu I Aprilie st. v. 1885 se începe unŭ nou abonamentŭ, la care invitămŭ pe onorații amicĭ și sprijinitorĭ ai foiei nóstre.

Prețulŭ abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:
pe trei lunĭ **3 fl.**
„ șése „ **6** „
„ unŭ anŭ **12** „

Pentru România și străinătate:
pe trei lunĭ **9 francĭ**
„ șése „ **18** „
„ unŭ anŭ **36** „
în aurŭ séu în hârtiă cu adausulŭ agiului.

Rugămŭ pe domnii abonențĭ, ca sĕ binevoiască a-șĭ reînoi de cu vreme abonamentulŭ, ca sĕ nu se întrerupă espedițiunea ḍiarului.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei“

Brașovŭ, 29 Martie (10 Aprilie) 1885.

Una din îngrijirile nóstre principale a fostŭ și este atitudinea junimei române pe terêmulŭ socialŭ și naționalŭ. Totdéuna amŭ doritŭ și amŭ stăruitŭ ca juna nóstră generațiune sĕ fie în tóte privințele la înălțimea misiunei sale, ca cea mai înfocată apĕrătóre a demnității naționale.

N'amŭ statŭ nicĭodată la îndoiélă, că tinerimea română de aḍĭ este însuflețită de cele mai nobile sêmțĕminte și rĕmâne numai ca sĕ ne dovedéscă și prin fapte, că ceea ce sêmte nu este numai unŭ focŭ de paie, ci că o puternică convicțiune interióră o îmboldesce și o însuflețesce.

Primimŭ dela unŭ stimatŭ amicŭ alŭ organului nostru unele aprețiărĭ asupra purtărei tinerilorŭ noștri în fața uneltirilorŭ teroristice de aḍĭ, pe carĭ le publicămŭ, deșĭ pare că o suflare puțintelŭ pesimistă străbate printre șirurĭ. Dar védă tinerii noștri ceea ce cugetă barbații și bĕtrânii poporului despre purtarea lorŭ!

Eată articlulŭ din cestiune:

Atitudinea tinerimei nóstre și teroriștii.

Cu adevĕrată bucuriă sufletéscă și cu mândriă națională putemŭ constata, că de câțĭ-va anĭ încóce Românii pășescŭ pentru drepturile lorŭ cu o resoluțiune, ce aducŭ în confusiune pe contrarii lorŭ și le stórce fără de voiă respectulŭ. Nu este ținutŭ în țéră, în care *causa română* sĕ nu aibă apĕrătorĭ și luptătorĭ resoluțĭ; nu este Românŭ inteligentŭ cu caracterŭ întregŭ, care sĕ nu fiă aderintele acestei cause sânte. Și numĕrulŭ acestorŭ luptătorĭ și aderințĭ cresce cu fiecare têněrŭ românŭ de caracterŭ care învață carte.

Acésta o sciu contrarii noștri și de aci furia și svêrcolirile lorŭ tragicomice. De voimŭ sĕ fimŭ drepțĭ, trebue sĕ recunóscemŭ, că ei au totŭ dreptulŭ de a se năcăji: ei nu vréu sĕ ne recunoscă pre noi Românii *în acte* de națiune și suntŭ silițĭ a ne recunósce *în faptă*; ei arŭ dori sĕ ne ignoreze de totŭ și totușĭ în calculele lorŭ dau pretutindenĭ de noi ca de nisce factori pe ḍi ce merge mai ponderoșĭ.

Cu avêntulŭ, ce l'a luatŭ causa română mai alesŭ dela 1881 încóce, putemŭ fi tari în speranțe ba chiar mândri de elŭ. Totuși suntŭ aparițiunĭ, cari ne dorŭ, ne vatĕmă, ne revóltă ca pe Românĭ.

Nu voescŭ sĕ vorbescŭ aicĭ despre unii lingăi, nici despre aceia micĭ și marĭ, cari se omóră *cu precauțiunea.* De aceștia au fostŭ totdéuna și vorŭ fi în tóte timpurile și la tóte națiunile. Ba chiar trebue sĕ fiă, căcĭ altcum de unde ar sci omulŭ: *„cum nu trebuie, cum nu e ertatŭ sĕ fiă Românulŭ.“* Contrasturile au o putere convingĕtóre mai mare de câtŭ tóte argumentele. Lumina nu ne ar părea așa mândră, strălucitóre, ba nicĭ c'ar fi lumină fără de umbră. Dér voiescŭ sĕ vorbescŭ despre atitudinea tinerimei nóstre fățĭ cu teroriștii.

Incepŭ din capulŭ locului cu aceea, că atitudinea tinerimei nóstre inteligente póte sĕ fiă fórte înțeléptă, precaută și ce sciu eu, dér nu corĕspunde demnității nóstre naționale, nu demnității ei proprie și nu e de locŭ acomodată spre a-i cruța în viitorŭ umiliri rușinóse, dincontră este fórte acomodată a-i atrage totŭ nouĕ și mai rușinóse umiliri din partea teroriștilorŭ.

Despre acésta m'am convinsŭ din douĕ casuri recente. Unulŭ este: că la universitatea din Clușiu în anti-camera sălei de censurare unŭ patriotŭ patentatŭ își luà îndrăsnéla a luá la rĕspundere, ba póte a înfrunta, de nu chiar a insulta pe mai mulțĭ tinerĭ românĭ, pentru-că vorbiau românesce.*)

Nu credŭ că este opritŭ prin autorităț̆i legale în acea localitate a vorbi românesce. Ér décă nu e opritŭ, de unde și-a luatŭ acelŭ „patriotŭ patentatŭ“ dreptulŭ sĕ oprĕscă séu sĕ reprobe elŭ vorbirea românéscă? N'a găsitŭ tinerimea nóstră, că purtarea acelui „patriotŭ“ invólvă aroganța cea mai revoltătóre ce se póte cugeta și că ea nu s'a pututŭ manifesta decâtŭ numai în presupunerea celei mai umilitóre pitulărĭ a lorŭ fața cu acéstă aroganță? N'a găsitŭ tinerimea nóstră, că nimicŭ nu póte fi mai vătĕmătorŭ, mai revoltătorŭ pentru unŭ adevĕratŭ bărbatŭ, decâtŭ a fi mărginitŭ în libertatea sa personală, în plăcerile și aplecările sale neofensatóre de nicĭ o lege séu bună cuviință prin o voință străină, arbitrară?

Românulŭ sĕ nu pótă vorbi în Ardélŭ românesce fără de a fi insultatŭ?!

E totuși prea multŭ!

Suntŭ sigurŭ că în 99 de casurĭ dintr'o sută fața cu nisce tinerĭ croațĭ séu sêrbĭ „patriotulŭ nostru“ n'ar fi îndrăsnitŭ a face, ce a făcutŭ cu Românii, și că, décă totușĭ o făcea, ar fi avutŭ causă a se căí de aroganța sa.

Și ce au făcutŭ tinerii noștri? Au descrisŭ faptulŭ în foi.

Și ce au câștigatŭ prin acéstă blândeță?

Aceea, că de acum înainte „patrioțĭ“ și mai puținŭ îndrăsnețĭ de câtŭ celŭ dintêiu se vorŭ încumetá a-i batjocurí séu insultá pentru folosirea limbei lorŭ, și în fine totușĭ vorŭ fi silițĭ séu a renunțá la folosirea limbei lorŭ materne, ceea ce nu credemŭ dela sêmțĕmêntulŭ lorŭ naționalŭ, séu a învĕțá pe aroganțĭ de aceștia a respectá libertatea lorŭ personală.

Alŭ doilea casŭ e celŭ din Șemnițŭ, întêmplatŭ cu tinerii românĭ dela academia de pădurăriă. Acolo „președintele reuniunii tinerimei academice“ citéză înaintea sa pe tinerii românĭ, îi cestionéză în urma a nu sciu ce taime asupra unorŭ lucrurĭ, ce nu potŭ sĕ se țină de competința lui. Tinerii românĭ se presintă înaintea lui ca înaintea unei jurisdicțiunĭ, rĕspundŭ, se apĕră, ba unulŭ lasă chiar a fi înfricatŭ ca sĕ părăséscă academia în 6 ḍile.

Ce-i asta? De unde are memoratulŭ „președinte“ dreptulŭ de a investigá, de a trage la rĕspundere, ba chiar de a eliminá pe ascultătorii academiei? N'are academia aceea autoritatea ei legală séu predatu-ș'a acésta puterea ei „reuniunii tinerimei?“

Cum de stau tinerii noștri de vorbă cu aroganțe de aceste necălite? Nu simțescŭ ei câtŭ de tare îșĭ compromitŭ demnitatea personală cedândŭ unorŭ presiunĭ de aceste volnice și cum facŭ sĕ créscă córnele la totŭ feliulŭ de scărăbușĭ politicĭ de abia eșițĭ din pămêntŭ?

Numai atâta ne-a mai trebuitŭ încă.

Nu e destulŭ, că legile se aducŭ în contra nóstră și că cele ce arŭ fi în favorulŭ nostru se calcă fără de crutare și în modulŭ celŭ mai provocătorŭ; nu e destulŭ, că noi numai de greutățile statului avemŭ parte, ér de bunătățile lui se bucură alții; nu e destulŭ, că pe când veniturile statului se folosescŭ esclusivŭ numai spre redicarea culturei Ungurilorŭ, pân'atuncĭ nouĕ nicĭ din banii noștri proprii nu ni se concede a ne redicá institute culturale, și că pe când reuniunile de maghiarisare nu numai se concedŭ, ci se și ajutoră de organele guvernului, pre atuncĭ nóuĕ nu ni se concedŭ nicĭ reuniunile filantropice femeiescĭ; nu e destulŭ, că amŭ ajunsŭ de archiereii noștri, carĭ propoveduescŭ morala crestinéscă, se lasă a fi silițĭ sĕ oprĕscă rugăciunea către Dumneḍeu pentru sufletele morților ce nu le placŭ celorŭ dela putere: acum sĕ ajungemŭ ca aḍĭ mâne sĕ ne tragă la rĕspundere pentru cugetele, sîmțĕmintele și părerile nóstre politice tóte *țehurile* pantofarilorŭ, cismarilorŭ, olarilorŭ, etc. décă le va plesni prin minte a jucá rolulŭ provedinței pentru idea de faptŭ maghiarŭ?

Și în recunóscerea autorității acestorŭ „țehurĭ“ tinerimea nóstră cea inteligentă și independentă sĕ mérgă óre înainte cu esemplulŭ? Ce vorŭ face atuncĭ aceia, carĭ suntŭ legațĭ de gliă cu mii și mii de legăturĭ și greutățĭ?

De vomŭ merge pe acéstă cale, vomŭ fi nu numai neîndreptățițĭ ci și batjocurițĭ la totŭ pașulŭ și încă ce e mai multŭ, batjocurițĭ în urma propriei nóstre atitudine.

Decĭ mai multă demnitate în atitudinea fața cu teroriștii, scumpă tinerime română!

Trebue sĕ ne purtămŭ astfelŭ, încâtŭ nimenĭ sĕ nu îndrăsnéscă a pretinde dela noi, ce nu e legalŭ și a ne mărginí întru folosirea libertății nóstre personale.

*) Acésta s'a întâmplatŭ și la universitatea din Pești. Red.

CRONICA POLITICĂ.

Intr'unŭ articulŭ de fondŭ espune »Pester Lloyd« feluritele greutățĭ, cu carĭ e împreunată resolvarea proiectului de lege vamalŭ, ce se tratéză chiar acum la Viena. Intre altele ḍice, că pentru Ungaria e cu totulŭ indiferentŭ, pe ce cale se va realisá proectulŭ vamalŭ în Austria. Décă s'arŭ alege calea ordinațiunei, atuncĭ de și nu are unŭ precedentŭ, casulŭ nu ar fi ilegalŭ. Dar cestiunea mai are o parte grea. Articululŭ de lege ungarŭ XX din anulŭ 1878 ḍice în § 4, că tarifa și legile vamale se potŭ schimba séu șterge numai prin comuna înțelegere a ambelorŭ legislative séu a respectivilorŭ miniștri. Décă proectulŭ se introduce în Austria pe calea ordinațiunilorŭ, atuncĭ elŭ are o putere de lege numai provisorică, până la cea mai deaprópe întrunire a dietei; décă acesta nu îlŭ va aproba, ministeriulŭ va fi silitŭ sĕ-lŭ retragă și astfelŭ lipsesce reciprocitate, deórece dieta ungară ar puté nimici legea sa numai în înțelegere cu dieta austriacă. Ar fi o anomaliă când o lege formală unguréscă s'ar anulá prin unŭ singurŭ conclusŭ alŭ dietei austriace, deórece până are valóre pactulŭ vamalŭ comunŭ, nicĭ o tarifă séu lege vamală nu póte avé valóre numai pentru o jumĕtate a imperiului. Unei astfelŭ de eventualitățĭ Ungaria nu se póte espune. Pentru Ungaria e indiferentŭ de se va conchemá într'o sesiune ulterióră dieta orĭ se va lăsá în pace până la întrunirea dietei nou alese. Pentru Ungaria — ḍice »P. Ll.« — partea cea mai importantă suntŭ vămile agrare, ér aceste numai folosŭ potŭ aduce, décă convenția cu România va espira. In nicĭ unŭ casŭ nu e de doritŭ crearea unui provisorium de totŭ scurtŭ până la tómnă prin paragrafulŭ de octroare 14... »Pester Lloyd« recomandă ca referitorŭ la cestiunile comune ale Austriei și Ungariei, sĕ se escludă calea ordinațiunilorŭ. Pe de altă parte »Bud. Corr.« din Viena află, că amêndouĕ guvernele au convenitŭ, ca proiectulŭ de lege vamalŭ sĕ nu se desbată acum în parlamente.

*

»România liberă« atrage luarea aminte a cititoriloră sěi asupra cuvinteloră rostite de d. I. Brătianu după citirea mesagiului regală de închiderea sesiunii corpuriloră legiuitóre și dice: »Cititorii noștri cunoscă aceste cuvinte. Coborândă tribuna, d. Ionă Brătianu a disă: „Sě dea Dumnedeă, ca sě nu fimă siliţĭ a ne aduna mai de vreme». Aceste cuvinte, eșite din gura primului ministru într'o împrejurare solemnă, sunt de natură a provoca îngrijirĭ, a deștepta temerĭ, a ne pune pe gândurĭ. Pacea europeană, atâtă de scumpă desvoltărei puteriloră materialĭ și moralĭ a popóreloră de pe continentă, pare a fi așa de amenințată, încâtă guvernele nu pot privi cu destulă liniște diua de mâne. Cine știe dacă evenimente nenorocite nu se voră precipita împrejurulă nostru, așa încâtă pacea sě fie sfâșiată, tunulă sě bubue, șiroale sě curgă. Dar de sigură, că acéstă temere a făcută pe d. Ionă Brătianu sě pronunțe acele cuvinte la despărțirea sa de adunarea deputațiloră.«

„Nu știmă lămurită pe ce îșĭ întemeiéză primulă-ministru temerile ascunse în acele cuvinte. De bună sémă, cartónele oficiului nostru de externe voră fi conținêndă rapórte, despre carĭ cei ce stau departe de înaltele sfere diplomatice nu potă sě aibă nicĭ știință. Streinĭ de aceste taine, nu ne rĕmâne decâtă a apropia cuvintele președintelui Cabinetului de situațiunea europenă și a căută în acéstă apropiere esplicațiunea loră.“

*

»Gazetei piemontese« i se scrie din Roma cu data de 28 Martie n. urmĕtórele interesante rĕndurĭ, pe care le reproducemă sub tótă reserva: „Nouĕ complicațiunĭ se ivescă în Orientă. Se afirmă, că cabinetele din Berlină și din Viena au hotărîtă, ca Austria sě facă ună pasă mai departe în direcțiunea Salonicului. Austria, precumă ș'a făcută ea de mai multă timpă proiectulă sĕu, va ocupa acea parte a Turciei, care e cunoscută sub numele de Vechea Serbiă și care cuprinde provinciile turcescĭ ale Novibazarului și Mitroviței. Turcia a solicitată sprijinulă Angliei pentru a împedeca acéstă ocupațiune. Câtă pentru cabinetulă italiană, încă nu se scie ce atitudine sě observe în acéstă cestiune.“

*

Guvernulă rusă a rĕspunsă la telegrama-ultimatum ce i-a adresat-o Anglia în cestiunea afgană. Rĕspunsulă nu e de locă satisfăcĕtoră pentru menținerea păcii. Inarmările continuă și de o parte și de alta, fiindcă Rusia nu vrea sě cedeze întru nimică. »Times« atrage atențiunea, că Rusia vrea sě răpéscă Angliei India, fie cu puterea fie prin înșelăciune. »Daily News« încă dice, că periculută rĕsboiului n'a trecută și că Anglia cu orĭce prețĭ trebue sě stea în ajutorulă Emirului, cu care e aliată. Același diară anunță, că înarmările rĕsboinice facă marĭ progrese în India și că tractările cu Emirulă suntă satisfăcĕtóre. „Daily Telegraph« dice, că rĕspunsulă Rusiei nu e mai multă vrednică decâtă hârtia pe care e scrisă. Tonulă lui silesce pe Anglia sě-șĭ continue cu energiă pregătirile rĕsboinice. Totă în asemenea sensă scrie și »Standard,« dicêndă că Anglia nu-șĭ póte luá mâna de pe mânerulă sabiei.

Pesta, 5 Aprilie n: 1885.

Domnule Redactoră! Este secretă publică, că prelații noștri încă la mandatulă guvernului au fostă aicĭ de au luată parte la desbaterile maĭ din urmă ale camerei magnațiloră referitóre la proiectulă de reformare. Și acum vĕ puteţĭ închipui câtă amărăciune a trebuită sě causeze unuia dintre prelații noștri o scrisóre a d-lui Trefort adresată la interpelarea, care acum se pertractéză înaintea tribunalului din Turda.

Separatismulă, cu care se pórtă episcopulă din Gherla față cu cei lalțĭ episcopĭ și față cu Escel. Sa Metrop. din Blașiu, a pusă în uimire pre mulțĭ de ai noștri de aicĭ, cari au privită mai de aprópe la cele întêmplate mai în urmă în mijloculă nostru. Lucru destulă de durerosă, când se lucră prin ascunsă, ca sě se producă împărechierĭ între noi pre tóte terenurile și în totă loculă.

Rĕu trebue, că mai stămă noi la curtea din Viena. Când a fostă deputațiunea din Sibiiu acolo acum mai în urmă în cestiunea ajutorului s'a promisă totă posibilulă, dér când a fostă mai în urmă, referată nu s'a cerută și actele au sosită la Pesta neiscălite, așa încâtă chiar și cei din ministerulă de aicĭ încă au fostă surprinșĭ; decĭ Tisza-Trefort suntă domnii situațiunei întru tóte. *)

De »Pressa Română,« noulă diară română cotidiană, care are sě apară aicĭ dela 1 Maiu n. a. c. încolo se vorbesce, că va fi »alter ego« ală »Viitorului,« cu aceea deosebire, că nu va fi guvernamentală angagiată pe față. Alții dică, că acesta este espedientulă prin care guvernamentalii noștri voră a trece în vr'o »oposițiune« mai „moderată.“

Din Blașiu s'au rĕspândită pe aicĭ și nisce scirĭ îmbucurătóre, și anume: Excelența Sa actualulă Metropolită este decisă, ca pre anulă viitoră sě facă douĕspredece fundațiunĭ în seminarulă tinerimei de acolo. Afară de acésta este pre cale de a se câștiga pantru acelă seminară nu preste multă o fundațiune de 30,000 fl. Pentru edificiulă scóleloră normalĭ și preparandialĭ, care va costa vr'o 12,000 fl., încă se facă pregătirĭ.

Cor....

*) Dorimă ca acéstă scire sě nu se confirme. Așteptămă informațiunĭ mai corecte. Red.

Procesulă din Deva

III.

Lăsămă sě urmeze adĭ vorbirile ținute în adunarea poporală română din Deva, în primăvéra anului 1883, cari vorbirĭ forméză obiectulă procesului, ce se va începe la 20 Aprilie curentă, Deși le-amă mai publicată odată, credemă că este de lipsă a le mai reproduce ca cetitorii noștri sě fie puși toțĭ în ppsițiune d'a sci despre ce se va trata în procesulă dcla 20 Aprilie a. c.

Vorbirea d-lui Ioane Papiu.

Onorabilă adunare, Stimațĭ Domnĭ și frațĭ! — Unulă din convocatorii Dumneavóstră fiind chemată a vĕ spune îndemnulă ce ne-au condusă de a vĕ chema și scopulă pentru care ne-amă adunată inteligința și poporă, mi-a venită mie acestă rolă însemnată și îlă împlinescă cu plăcere salutându-vĕ cu bucuriă frațiloră, cu sărutarea cea mai cordială de: bine ațĭ venită la noi! (Sĕ trăiască însuflețite!)

Indemnulă ne-a fostă curată sě chibzuimă și sě ne înțelegemă asupra mijlóceloră ce ară fi a se lua pentru delăturarea unui rĕu ce ne amenință (sě audimă); scopulă dară pentru care ne-am adunat astădĭ inteligința și poporu într'ună numĕră așa de însemnată încâtă arareorĭ s'au vĕdută o adunare așa numerósă ca acésta aicĭ la noi; în parte vĕ este cunoscută, cu deosebire inteligența din jură și chiar din cele mai marĭ depărtărĭ ale acestui comitată, cunoasce întocmai ca și noi causele și motivile pentru cari ne aflămă aci și de aceea puțină mĕ voiu ocupa cu acésta parte a adunărei! Cu atâtă mai multă însĕ aflu de lipsă a mĕ adresa iubitului nostru poporă, care ne-a dată ascultare, și pe o simplă convocare s'a presentată, s'a înfățișată în numĕră așa de frumosă (sě audimă).

Nu v'amă chemată frațiloră sě vĕ vestimă vre-o bucuriă, dilele nóstre de bucuriă astădĭ suntă fórte rarĭ (rĕu destulă). Nu v'amă chemată ca sě vĕ amăgimă cu ușurarea sarcineloră, a greutățiloră publice, și preste totă a dăriloră împĕrătescĭ, cum le diceţĭ dumnévóstră, căcĭ statele, țĕrile fără dărĭ, fără greutățĭ nu se potă ținé! Nu v'amă chemată, dară bine sě mĕ înțelegețĭ, — sě vĕ făgăduimă că aceste se potă întêmplá, dară apoi nu v'amă chemată nicĭ că se vĕ ospetămă, acestea tóte dela noi nu le-ațĭ audită și nu le vețĭ audí niciodată, alții suntă, carĭ vĕ spună de acestea, la alegerĭ de deputațĭ la dietă și pe carĭ ca ómenĭ cu minte sănĕtósă nu ar trebuí sě-i credeţĭ, ci sě le spunețĭ: nu ne vindemă consciința pentru banĭ, pentru bĕuturĭ și alte amăgirĭ deșerte și tăgăduelĭ mincinóse nu ne dămă încrederea nóstră, votulă nostru, ca sě vĕ numițĭ deputații noștri în dietă, în sfatulă țĕrii (nu îi vomă ascultá, nu ne vindemă).

Așa dar fiindcă nu pentru aceste v'amă chemată, apoi urméză sě vĕ spună în scurte cuvinte scopulă pentru care v'amă chemată și pentru care ne-amă adunată. Sciţĭ frațiloră, că în anii de curêndă trecuțĭ, s'a adusă o lege, după carea învĕțătorii noștrii de la sate sunt îndatorațĭ a învĕța limba maghiară, și în scólele poporale a se propune acéstă limbă la pruncii noștri, carĭ vină la scólă sě învețe a fi creștinĭ bunĭ și patrioți adevărațĭ, Cei ce au lipsă de limba maghiară o învață nesilițĭ, (nu ne trebue, cui îi trebue sě o învețe) noi frațiloră mulțĭ amă învĕțat'o de voe bună, cu plăcere, nesilițĭ, dar sě spunemă că silițĭ nu o vomă învĕța (nicĭ odată).

Tocmai acum este în desbatere în dieta țĕrei o altă lege pentru introducerea limbei maghiare și în scólele mai înalte, în gimnasii (nu ne trebue). Noi frațiloră nu vomă putea împedeca ca proectulă de lege pusă în desbatere sě nu devină lege, și nicĭ nu dicemă că ne vomă împotrivi în contra legei, dupĕ ce va deveni lege, dar vremă sě spunemă legiuitoriloră, că pe noi acéstă lege ne vatămă până în sufletă, și a ne plânge de durerea nóstră acésta ne este ertată chiară după lege; sě scie dar frații noștri maghiarĭ că pe noi acésta ne dóre, ba sě scie lumea că noi nu consemțimă cu aducerea unei atare legĭ (nu ne trebue, nu primimă).

Acesta este scopulă frațiloră, pentru care ne aflămă adunațĭ; este de datina nóstră, sě ne sfătuimă împreună, sě chibzuimă bine lucrulă și sě ne enunțămă în audulă lumei, — sě spunemă ce este durerea nóstră, nu voimă se vătămămă pe nime, ci spunemă numai ce ne dóre pe noi! Era ună timpă frațiloră, când strămoșii frațiloră ungurĭ cu celă dintêiu rege în frunte S. Stefană credeau, că regnulă unei limbe este nefolositoră, ér strămoșii noștri credeau că se cuvine sě se lupte mai multă pentru păstrarea limbei, decâtă pentru esistință, — decâtă pentru viéță! Și până când credințele aceste din amêndouĕ părțile au fostă pădite și ținute, până atuncĭ acéstă patriă, scumpă țéra nóstră a fostă păciuită și liniștită în lăuntru, tare și mare, respectată și temută în afară, — dulcea nóstră patriă mama bună a străbuniloră noștri, ne a rĕmasă în moștenire pe carea o iubimă cu duioșiă, și pe carea o apĕrămă cu sânge și avere împreună cu frații ungurĭ, sě le spunemă că ei o agrăescă unguresce, pe noi sě ne lase în pace a o agrăi românesce, ca și părinții noștri, și atuncĭ ea va fi totă tare și mare ca în trecută

FOILETONŬ.

Martirii Crucii din ambele Dacii.

(Urmare).

St. Sava.

(249—275 d. Cr.)

Sava Stratilată, duce, e Romană din Dacia lui Traiană, fiulă unui cetățénă nobilă. Muma sfântului profesa, încă din junețea ei, religiunea creștină într'ascunsă; rĕmâindă de timpuriu vĕduvă se mângăia în amărăciunile vieții sale cu doi fii ai sĕi (o fată și ună băiată) pentru a cărora educațiune avea mare îngrijire. Fiulă sĕu Sava îmbrățișă de june cariera armeloră și fu înălțată de Tiberie II la cele mai înalte grade militare După ce Aureliană depuse prefectura Traciei și a Iliriei, Sava ca capă ală legiuniloră din acestea provincii avŭ mai multe lupte cu barbarii dela Dunăre; elă îșĭ apĕrà patria și vetrele străbune cu ună eroismă de ună căpitană Romană. Sava erá inițiată de mică de virtuósa sa mamă în misteriile creștinismului; prin urmare sfântulă protegia într'ascunsă pe toțĭ creștinii, facilitândă pe sub mână întocmirea mai multoră instituțiunĭ religióse și făcêndă cu modulă acesta sě înfloréscă în patria sa religiunea creștină. Astfelă ducele Sava, în locă de a împedecá întinderea creștinismului, conformă ordineloră ce avea elă, întindea într'ascunsă creștinismulă, mângăindă pe prisonierĭ și pre cei prigonițĭ de păgânĭ. Pe când împĕratulă Aureliană era încurcată în rĕsboiu cu Perșii, St. Sava în fruntea braveloră sale legiunĭ ținea în respectă pe barbarii ce infestau Dacia din partea Mării negre. Cu totă eroismulă legiuniloră, comandate de Sava în persónă, cerbicoșii barbarĭ, în mulțimĭ nenumĕrate, amenințau din tóte părțile provinciile Daciei. Generalulă Sava prevĕdêndă victoria barbariloră, pe de o parte trimise la Aureliană după ajutoră, pe de alta se retrase pe malulă Istrului până îi voră vení ajutórele dela împĕratulă. Aureliană, care se întorcea din campania făcută în contra Perșiloră, luà mĕsurĭ, încă de pe cale, pentru apĕrarea coloniiloră romane din Dacia și venì de-adreptulă în Rațiaria (astădĭ Arțară) capitala Misiei superióre. După venirea lui Aureliană aicĭ, și după ținerea unui consiliu cu ducii sĕi pentru mĕsurile de apĕrare, împĕratulă dete ordină la legiunile sale, ca împreună cu coloniile romane din Dacia lui Traiană sě se retragă peste Dunăre în Misii. La ordinulă lui Aureliană St. Sava cu șéptedecĭ din camaradii sĕi de arme se opuseră acestui proiectă și preferară mai bine a rĕmâné în Dacia Traiană cu maioritatea compatrioțiloră, carĭ nu se îndurară a-șĭ părăsí moșiile și mormintele străbuniloră loră și a emigrá airea. Mĕsura acésta și tirănia lui Aureliană contra creștiniloră determinară pe ducele Sava și pe compatrioții sĕi a depune brânele și celelalte distincții militare și a se retrage din acestă serviciu fiecare pe la vetrele loră părințescĭ. Atuncĭ se dete pe față, că martirulă dinpreună cu cei șéptedecĭ de companionĭ ai sĕi suntă creștinĭ. Aureliană îșĭ esplicà causa nesupunerii loră la ordinulă sĕu imperială și-i aruncà în închisóre. Peste puțină se scóseră toțĭ la cercetare și li-se ordinară a aduce sacrificii deiloră și sě se lapede în publică de religiunea creștină. Sfinții se opuseră la tóte amenințările tiranului și preferară mai bine a suferi orĭ-ce torture, decâtă a'șĭ părăsi religiunea, în care erau inițiațĭ de anĭ întregĭ și pe care ei singurĭ o întinseră între camaradii loră de arme. Mai multe dile acești martirĭ fură torturațĭ rĕu, și mai apoi tiranulă puse, de le legară câte o piatră de grumadĭ și îi aruncară într'o nópte în adêncimea Dunării. Astfelă muriră aceștĭ martirĭ ai crucii, cari 'șĭ apĕrară patria și religiunea ca niște eroi, éră sacrele loră cadavre parte din ele se găsiră de credincioșĭ și se înmormêntară la ună locă însemnată afară din cetate. Biserica ortodocsă îi serbéză în 25 Aprilie. Biserica Daciei va celebra acéstă di ca pe o sĕrbătóre națională a timpului de primăvară, care deșteptă între Românĭ memoria Eroismului și Patriotismului romană.

(Va urmá)

— Cu aceste fraţilorŭ, spunêndu-vĕ în scurtŭ scopulŭ adunărei, presente declarŭ conferinţa de deschisă (sĕ trăiască prelungite.)

SCIRILE ḌILEI.

„Militär Zeitung« comunică, că după terminarea manevrelorŭ de tómnă unŭ batalionŭ din alŭ 2-lea reg. de inf. din Braşovŭ va pleca la Zvornicŭ în Bosnia, ér unŭ batalionŭ din acelaşĭ regimentŭ se va transfera din Făgăraşŭ la Braşovŭ.

—0—

Deputatulŭ Ladislau Lucacs s'a făcutŭ membru fundatorŭ alŭ reuniunii de maghiarisare din Cluşiu. Deputatulŭ Bela Grünwald nu póte lua parte la adunare, fiind-că s'a bolnăvitŭ. — Sĕ nu fie óre frica de 1 Aprilie românescŭ?

—0—

Corulŭ mixtŭ din Orăştiă arangiază la 12 Aprilie n. unŭ concertŭ cu concursulŭ solistului d. Isaia Popa, în sala »contele Stefanŭ Szechényi.« Programulŭ este următorulŭ: 1. Retour Victorieux, corŭ mixtŭ cu acompaniare de piano de H. Bianchi. 2. Norŭ de Vijeliă de W. Humpel. 3. Ouverture pentru piano forte în 4 mânĭ de G. Spontini. 4. Der Asra de Rubinstein. 5. Aducere aminte, corŭ mixtŭ de F. Mendelsohn. 6. Pax vobiscum, de Fr. Schubert. 7. Cântulŭ ciocârliei, corŭ mixtŭ de F. Mendelsohn. La finea concertului petrecere cu dansŭ. Inceputulŭ la 7½ óre séra.

—0—

„Reuniunea română de cântărĭ şi musică« din Caransebeşŭ arangéză Lunĭ 1/13 Aprilie 1885 în sala mare a »Hotelului Lichtenstein« cu concursulŭ binevoitorŭ alŭ d-lui J. Scherff. »A doua producţiune ordinară« constătătóre din: 1. J. Mureşianu: »Trecui valea‘ cântecŭ poporalŭ, corŭ mixtŭ. 2. Giroud: „Frăţietatea« corŭ bărb. 3. G. Dima: a) »Codrulŭ verde« b) »Seguidilla« G. Cavadia c) »Sciu că m'ei erta« cântate de N. Popovici. 4. Mendelsohn B.: „Corulŭ 26 din Oratoriulŭ Paulus« corŭ mixtŭ. 5. Schamann: „Sorentina« pentru corŭ şi solo-tenorŭ, corŭ bărb. 6. Adam: »Junimea parisiană«, corŭ mixtŭ. Jocŭ. Inceputulŭ la 8 óre séra.

—0—

Regele şi Regina Svediei, după o petrecere de câteva ḍile la Curtea regală din Bucurescĭ, au plecatŭ la Constantinopole. La întórcere vorŭ fi érăşĭ óspeţii Curţii regale române.

De lângă Făgăraşŭ sĕptămâna patimilorŭ 1885.

Domnule Redactorŭ! Incă de multŭ eram sĕ vĕ facŭ cunoscutŭ cum mergŭ lucrurile pe la noi, mai cu sémă în notariatulŭ Illenĭ, care-lŭ formézâ comunele Galaţŭ, Riuşorŭ, Illenĭ, Herseni şi Mărgineni; acestŭ notariatŭ se ţine de cerculŭ Făgăraşului în fruntea căruia domnesce marele şi puterniculŭ pretorŭ Herszeny Imre.

Acestŭ pretorŭ în 25 Iulie 1884 a suspendatŭ din oficiu pe notariulŭ cercualŭ Nicolae Nicóră, sub cuvêntŭ că s'ar fi găsitŭ nisce încurcăturĭ.

Indată ce a fostŭ suspendatŭ numitulŭ notarŭ, domnulŭ pretore alŭ Făgăraşului, a denumitŭ ca notarŭ substitutŭ pe nepoţelulŭ sĕu Emilŭ Popŭ, care mai înainte fusese vice notarŭ.

Cum a ajunsŭ nepoţelulŭ la putere a începutŭ a se umfla în pene şi a face tóte după placulŭ sĕu, sciindŭ că are o bună proptea. Şi sĕ vedĭ, Domnule Redactorŭ, că îndată ce i s'a datŭ tóte hârtiile dela fostulŭ notarŭ, nepoţelulŭ şi-a pusŭ v.-notarŭ, pe care a vrutŭ dênsulŭ, aşa că din 25 Iulie a. tr. a avutŭ patru v.-notarĭ ér în presentŭ nu are pre nimenea.

Acésta a făcut'o dênsulŭ din interesŭ, pentru că din tóte comunele primea léfa de notarŭ şi de v.-notarŭ, ér cestui din urmă îi da dênsulŭ ce voia şi astfelŭ ne solvindu-le regulatŭ toţĭ l'au părăsitŭ.

Óre domniei sale cine i-a datŭ dreptulŭ d'a primi salarŭ şi de notarŭ şi de v.-notarŭ.

Ar fi trebuitŭ ca domnulŭ Emilŭ Popŭ décă şi-a priceputŭ oficiulŭ, ca îndată ce a devenitŭ notarŭ substitutŭ, sĕ conchieme representanţa comunelorŭ respective în o adunare, sĕ le fi făcutŭ cunoscutŭ că dênsulŭ nu are v.-notarŭ şi în 5 comune singurŭ nu-şĭ póte împlini oficiulŭ, şi atuncĭ representanţa i-ar fi denumitŭ unŭ v.-notarŭ; dar fiindŭ că acésta nu a făcut'o afacerile dênsului încă au luatŭ mersulŭ racului. Óre acestea nu le scie domnulŭ pretorŭ tóte? Eu aşa credŭ că da, dară tace că-i este nepoţelŭ.

Afacerile comunale încă mergŭ rĕu, pentru că pe domnia sa nu-lŭ vede nimenea prin comune, decâtŭ atuncĭ când are de a se lua inventare şi conscrierea casurilorŭ de mórte, sciindŭ că acestea-i aducŭ parale; nu bagă în sémă că datoria dênsului ar fi, ca în tótă sĕptămâna în o ḍi anumită sĕ mérgă în comună unde sĕ-şĭ ţină raportele sĕ asculte partidele şi sĕ-i împace, ca nu pentru tóte nimicurile sĕ fugă în Făgăraşŭ la judecătoriă. Totŭ atuncĭ ar puté esecuta listele de lenevire pedepsindŭ pe părinţii aceia, carĭ nu-şĭ trimitŭ copii la scólă. Atuncĭ nu s'ar mai auḍi unii ómenĭ ḍicêndŭ, că pentru ce sĕ mai trimétă copii la scólă, că totŭ nu-i pedepsesce nimenea; nu, căcĭ domnulŭ Emilŭ Popŭ ḍice, că nu are timpŭ sĕ se ocupe şi cu afacerile scolare, de abia împlinesce porunca domnului pretorŭ. Dar cu tóte astea, pe la babe are timpŭ sĕ mérgă, ca sĕ-i caute în bobĭ norocului.

Acum vedeţĭ, Domnule Redactorŭ, cui s'au încredinţatŭ afacerile a 5 comune. Ar fi de doritŭ ca sĕ-şĭ védă de oficiu şi sĕ nu mai âmble căutându-şĭ norocului pre la vrăjitorĭ, căcĭ prin muncă dréptă, fie sigurŭ, îşĭ va afla norocului. **Corespondentulŭ.**

DARE DE SEAMĂ.

despre veniturile şi cheltuelile representaţiunei teatrale date în Braşovŭ în 26 Martie v. 1885.

Intrărĭ . . . . fl. 264.80

Cheltuelĭ: a) Sala şi luminatulŭ: 21 fl. 15 cr., b) Aranjarea scenei: 11 fl., c) Musica: 27 fl., d) Costumele: 51 fl. 89 cr., e) Friserulŭ: 9 fl. 50 cr., f) Taxa la poliţiă: 2 fl. 50 cr., g) Serviciulŭ: 10 fl. 50 cr., h) Tipăriturĭ: 12 fl., i) Trăsurĭ: 2 fl. 50 cr., k) Note scrise: 90 cr. Totalŭ: 148 fl. 94 cr. Venitŭ curatŭ 115 fl. 86 cr.

Suma acésta se va depune spre păstrare la „Albina,« ér libelulŭ de înlocare se va încredinţa Comitetului Reuniurei femeilorŭ române de aicĭ.

Braşovŭ 29 Martiu 1885.

In numele diletantelorŭ şi diletanţilorŭ.

Iacobŭ Mureşanu jun., Ionŭ C. Panţu, Andreiu Bârseanu.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. alŭ »Gaz Trans.«)

Pesta, 10 Aprilie. — Comisiunea de 21 a primitŭ modificările reformei camerei magnaţilorŭ. Ministrulŭ preşedinte a rugatŭ comisiunea economică sĕ nu desbată de astădată proiectulŭ vamalŭ, deórece taxele vamale, încontra cărora ar trebui sĕ se rĕspundă totŭ cu o mărire a taxelorŭ vamale încă n'au intratŭ în vigóre, sĕ'şĭ reserve însă dreptulŭ a aduce, în sesiunea cea mai de aprópe, proiectulŭ amendatŭ în modŭ corĕspundĕtorŭ sĕu neschimbatŭ. Comisiunea a hotărîtŭ în acestŭ sensŭ.

Bruxela, 10 Aprile. — Când Curtea s'a dusŭ la Te Deum ce s'a cântatŭ pentru serbarea nascerii regelui, unŭ omŭ se aruncă asupra trăsurei, în care se afla prinţulŭ de corónă Rudolf, contele şi contesa de Flandra, şi sparse ferêstra. Omulŭ, care sufere de idei fixe religióse, după o violentă apĕrare a fostŭ arestatŭ.

DIVERSE.

O domnişóră mântuită de mania de a se sinucide.— Dlŭ Dr. M. din Viena se logodise cu D-ra Maria N. totŭ de acolo de mai multă vreme, însă până sĕ se facă pregătirile de nuntă a trebuitŭ sĕ trécă mai multŭ timpŭ. Fiindcă d-ra Maria era, ca multe altele, rĕu torturată de gelosiă, mai de câte orĭ venea mirele sĕu la ea, se isca câte unŭ conflictŭ destulŭ de acutŭ din causa gelosiei şi ea l'ameninţa, că se sinucide. Intr'o bună diminéţă — era în urma unui conflictŭ avutŭ în séra premergĕtóre, — doctorulŭ M. primesce o scrisóre dela mirésa sa de cuprinsulŭ următorŭ: »Pré iubitulŭ meu...! Fiindcă nu mai potŭ suferi atâta tortură, am hotărîtŭ sĕ 'mĭ iaŭ viaţa. Când vei primi aceste rêndurĭ, eu póte că nu mai sunt între cei viĭ, A ta...« — Doctorulŭ M. se gândi câtva timpŭ la unŭ mijlocŭ şi 'lŭ şi află îndată. Se puse decĭ la masă şi scrise următórele rêndurĭ: »Scumpa mea Mariă! Fiindŭ că ţie ţi s'a uritŭ de viaţă, ce sĕ facŭ eu pe acéstă lume fără tine? Pentru aceea m'amŭ hotărîtŭ şi eu a'mĭ lua viaţă. Nu sciu, dacă scrisórea mea te va mai afla viă, eu totuşĭ îmĭ punŭ hotărîrea mea pe hârtiă, pentru ca sĕ se scie pentru ce amŭ muritŭ. Alŭ tĕu...« — Primindŭ d-ra Maria scrisórea mirelui sĕu printr'unŭ hamalŭ, numai decâtŭ se puse într'o trăsură şi în fuga mare se duse la locuinţa dênsului. Ajungêndŭ acolo şi aflândŭ uşa încuiată se înspăimântă grozavŭ şi începŭ a bate la uşă mai ântêiu mai încetŭ, apoi totŭ mai tare, până ce în fine vĕḍêndŭ, că totŭ nu deschide nimenea uşa, începŭ a striga în gura mare. La acésta locuitorii din casă alergară la ea, ba unulŭ aduse unlăcătuşŭ, care descuiă uşa. Intrândŭ d-ra Maria în odae a fostŭ întêmpinată de mirele sĕu cu o carafă de bere în mână. Ea s'aruncă în braţele lui şi cu mii de ferbinţĭ sărutărĭ îi promise, că câtŭ va trăi nu se va mai gândŭ la sinucidere.

***

Lupta desperată între unŭ copilŭ şi unŭ vulturŭ.— O depeşe din Xenia, (Ohio), ne spune că într'una din câmpiele de păşune din acelŭ locŭ, Wallace Mead, unŭ copilŭ de 15 anĭ, păzea câte-va vite, când de odată zăresce unŭ vulturŭ pe unŭ arbore din apropiere. Speriatŭ, începe sĕ alerge spre casă, dar vulturulŭ 'lŭ vede. Elŭ îşĭ întinde aripile, pornesce în aceiaşĭ direcţie, ajunge copilulŭ şi-şĭ înfige ghiarele în pulpa piciorului. — Copilulŭ însĕ rĕuşesce sĕ-lŭ asvêrle de oparte. Vulturulŭ se repede din nou cu mai mare furiă şi îlŭ strânge de braţŭ. — O luptă desperată începe între vulturŭ şi copilŭ; câtŭ a duratŭ nu sĕ scie, dar târḍiu de totŭ copilulŭ a fostŭ ameţitŭ şi slăbitŭ cu totulŭ de sfişiăturile ce primise, iar alăturĭ cu elŭ vulturulŭ mortŭ, cu unŭ corpŭ ce mĕsura 1 metru şi 30 cm.

Producţiune musicală în pensionatulŭ Vautier.

Cetimŭ în »Kronstädter Zeitung« următórea dare de sémă despre o producţiune ce au dat'o elevele din pensionatulŭ Vautier de aci:

»De repeţite orĭ amŭ avutŭ ocasiune în érna acésta a asista la producţiunĭ în institutulŭ Vautier şi ne-amŭ convinsŭ, că d-şóra directóre Vautier posede o deosebită stăruinţă nu numai pentru cultivarea în sciinţe a elevelorŭ d-sale, ci nizuinţa sa este de a aduce şi musica, canto-declamaţiunea la unŭ gradŭ mai înaltŭ de perfecţiune. Acésta ne dovedescŭ producţiunile diferitelorŭ basme pentru corŭ, solo, şi acompaniare de piano. Cu bucuriă constatămŭ, că şi în ultima producţiune dela 1 Aprilie a. c. s'a esecutatŭ cu cea mai mare acurateţă şi intonaţiune curată corurile: »Delirambo« de Kurschmann şi »Mein Herz ist im Hochland« de Kücken. D-şóra A. Malcher, care a declamatŭ »Les souvenirs fanes,‘ ne-a arĕtatŭ progresele în limba francesă şi că acésta »belle langue« se cultivă cum se cuvine lângă cele trei limbĭ ale ţĕrei nóstre.

Ca totdéuna şi la acésta producţiune a sciutŭ silitórea directóre a institutului a ne oferĭ ceva nou, lăsândŭ sĕ se esecute unŭ cuartetŭ de dame. Nu ne aducemŭ aminte sĕ fi auḍitŭ aci vreodată unŭ cuartetŭ clasicŭ esecutatŭ de d-şóre precum amŭ avutŭ de astădată ocasiune d'alŭ auḍi. D-şóra El. Hugo şi cele 3 d-şóre de Brennerberg esecutară cu mare esactitate cuartetulŭ (Ddur) pentru piano, violină, viola şi violoncelŭ de Bethoven. Acurateţa acestui cuartetŭ de dame şi dinamica ce o poseda în esecutare, ne-a procuratŭ o adevĕrată plăcere, pentru care şi mulţămimŭ D-şórei Vautier, căreia pare a-i fi datŭ darulŭ de a găsi şi a ridică tesaure ascunse. »Dir allein« duetŭ de Garafa, a fostŭ esecutatŭ de d-şórele E. Mărgulescu şi E. Alexandridi. Textulŭ nemţescŭ a fostŭ bine pronunţatŭ, cu tóte că compositiunea piesei nu era tocmai uşóră. (»Imitatio in aequalis motus.«) Duetulŭ a fostŭ fórte bine esecutatŭ.

Unŭ adausŭ ce ne-a causatŭ mulţămire a fostŭ declamaţiunea unei drăgălaşe poesii »1870« a d-şórei Victorine de Brennerberg. Ca finale s'a esecutatŭ legenda Rübezahl »princesa Ilsa« pentru vocĭ, solo şi declamaţiune. Cu plăcere trebue sĕ constatămŭ, că acestŭ numĕrŭ principalŭ alŭ programului, s'a studiatŭ cu mai multă îngrijire şi că întréga piesă a mersŭ strună. Drăgălaşele şi tinerele vocĭ atingéu auḍulŭ nostru fórte plăcutŭ prince corurĭ. Solurile, care erau destulŭ de grele prin modulaţiunea şi intrările grele, s'au esecutatŭ de d-şórele Alexandridi, Mărgulescu şi El. Hugo fórte bine şi cu multă vioiciune. Dlui profesorŭ şi dirigentŭ Iulius Iaschik i se compete tótă lauda, pe care o merită pe deplinŭ. Acompaniarea sa măestră ce a desvoltat'o în corurile şi solurile din princesa Ilsa, a trebuitŭ sĕ electriseze pe toţĭ auditorii prin pasagele şi fioriturile excelentŭ esecutate.

Fără a se ţiné strictŭ de componistŭ, stăpânesce regiunile notelorŭ asemenea lui Rübezahl, stăpânulŭ spiritelorŭ; îi vine princesei Ilse, prinţului Ratibor şi celorŭ ce urcă munţii în ajutorŭ evitândŭ orĭ ce disonanţă monotoniă şi pedică în esecutare. Armoniosulŭ textŭ îlŭ esprimă şi de astădată, ca şi la celelalte producţiunĭ de basme d-şóra Victorina de Brennerberg cu o graţiă, modulaţiune şi organŭ plăcutŭ, la care mai ajută şi înfăţişarea plăcută. Asemenea producţiunĭ are totdéuna efectele cele mai bune, atâtŭ asupra scolarilorŭ câtŭ şi a profesorilorŭ deşi deoparte din punctŭ de vedere pedagogicŭ, s'ar părea o adevĕrată pierdere de timpŭ, fiindcă prin producţiune se recere unŭ timpŭ mai îndelungatŭ pentru studiulŭ pieselorŭ, pentru a le aduce la o perfecţiune asemenea acestora, totuşĭ de altă parte nu putemŭ sĕ nu vedemŭ avantagiulŭ ce-lŭ aduce, dedarea elevelorŭ cu publiculŭ.

D-şóra Vautier, renumita şi zelósa nóstră institutóre póte cuteză a se produce cu elevele sale înaintea unui publicŭ mai numĕrosŭ, de aceea şi sperămŭ, că după dorinţa mai multorŭ prietinĭ ai d-sale — de a dá cu altă ocasiune o producţiune întrunŭ localŭ mai mare, — se va realisă câtŭ mai curêndŭ.

Editorŭ: Iacobŭ Mureşianu.
Redactorŭ responsabilŭ: Dr. Aurelŭ Mureşianu

Cursulŭ la bursa de Viena
din 9 Aprilie st. n. 1885.

Rentă de aurŭ 4%	95.35
Rentă de hârtiă 5%	90.55
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	147.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	97.75
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	122.–
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	—.—
Bonurĭ rurale ungare	101.75
Bonurĭ cu cl. de sortare	1C1.75
Bonurĭ rurale Banat-Timișŭ	101.—
Bonurĭ cu cl. de sortare	101.—
Bonurĭ rurale transilvane	100 80
Bonurĭ croato-slavone	100.—
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	97.—
Imprumutulŭ cu premiu ung.	118 20
Losurile pentru regularea Tisei și Segedinului	118.75
Renta de hărtiă austriacă	81.75
Renta de arg. austr.	82.10
Renta de aurŭ austr.	105 75
Losurile din 1860	138 80
Acțiunile băncel austro-ungare	857 —
Act. băncel de creditŭ ung.	287.50
Act. băncel de creditŭ austr.	284.10
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.84
Napoleon-d'orĭ	9.86½
Mărcĭ 100 împ. germ.	61.05
Londra 10 Livres sterlinge	125.05

Bursa de Bucuresci.
Cota oficială dela 27 Martie st. v. 1885

	Cump.	vênd.
Renta română (5%)	89½	—
Renta rom. amort. (5%)	93½	—
» convert. (6%)	88½	—
Împr. oraș. Buc. (20 fr.)	30	—
Credit fonc. rural (7%)	99½	—
» „ „ (5%)	84¼	—
» » urban (7%)	96½	—
» » » (6%)	86¼	—
» » » (5%)	81¾	—
Banca națională a României	1195	—
Ac. de asig. Dacia-Rom.	305	—
« » » Națională	228	—
Aurŭ	13.¾%	—
Bancnote austriace contra aurŭ	—	—

Cursulu pieței Brașovŭ
din 10 Aprilie st. n. 1885.

Bancnote româneseĭ	Cump.	8.66	Vênd.	8.69
Argint românesc	»	8 60	»	8.65
Napoleon-d'orĭ	»	9.80	»	9.82
Lire turcescĭ	»	11.06	»	11.08
Imperialĭ	»	10.04	»	10.06
Galbenĭ	»	5.70	»	5.76
Scrisurile fonc. »Albina«	»	100.50	»	101.—
Ruble Rusescĭ	»	125.—	„	126.—
Discontulŭ	»	7—10 % pe anŭ.		

☞ Numere singuratice din „Gazeta Transilvaniei“ se potŭ cumpĕra în tutungeria lui I. Gross.

Anunțămŭ acelorŭ onorațĭ cetitorĭ, carĭ vorŭ bine voi a se aboná la fóia nóstră de aicĭ încolo, că avemŭ încă în reservă numerĭ dela începutulŭ anului 1885, prin urmare potŭ sĕ aibă colecțiunea completă.

Administrațiunea »Gazetei Transilvaniei.«

Mersulŭ trenurilorŭ

pe linia **Predealŭ-Budapesta** și pe linia **Teiușŭ-Aradŭ-Budapesta** a călei ferate orientale de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ accelerat	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Bucurescĭ	7.15	—	—	—
Predealŭ	1.09	—	—	9.50
Timișŭ	1.33	—	—	10.15
Brașovŭ	2.06	—	—	10.50
	2.16	6.30	5.45	
Feldióra	2.44	7.09	6.28	
Apatia	3.03	7.41	7.07	
Agostonfalva	3.18	8.09	7.42	
Homorodŭ	3.51	8.53	8.51	
Hașfaleu	4.51	10.18	10.52	
Sighișóra	5.11	10.55	11.56	
Elisabetopole	5.39	11.36	12.43	
Mediașŭ	6.00	12.11	1.23	
Copsa mică	6.29	12.35	2.07	
Micăsasa	—	12.54	2.27	
Biașiu	7.02	1.29	3.06	
Crăciunelŭ	—	1.45	3.22	
Teiușŭ	7.38	2.26	4.15	
Aiudŭ	7.55	2.48	4.44	
Vințulŭ de susŭ	—	3.12	5.10	
Uióra	—	3.19	5.19	
Cucerdea	8.24	3.36	5.47	
Ghirisŭ	8.48	4.10	6.38	
Apahida	—	5.39	8.51	
Clușiu	10.08	5·59	9.18	
	10.18	6.28	8.00	
Nedeșdu	—	6.54	8.34	
Ghirbĕu	—	7.10	8.59	
Aghirișŭ	—	7.25	9.35	
Stana	—	7.49	10.16	
Huiedinŭ	11.33	8.11	11.04	
Ciucia	12.06	8.52	12.17	
Bucia	—	9.11	12.47	
Bratca	—	9.29	1.21	
Rév	12.25	9.52	2.05	
Mező-Telegd	1.11	10.27	3.08	
Fugyi-Vásárhely	—	10.46	3.39	
Várad-Velințe	—	10.56	3.55	
Oradia-mare	1.49	11.04	4.06	
	1.54	11.14	7.30	
P. Ladány	3.14	1.47	11.05	
Szolnok	5.10	4.40	2.37	
Buda-pesta	7.30	7.44	6.40	
Viena	2.00	6.20	2.00	

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ accelerat	Trenŭ omnibus
Viena	8.25	8.35	3.30	8.00
Budapesta	8.00	6.55	9.45	2.47
Szolnok	11.24	10.55	12.18	6.36
P. Ladány	2.01	2.04	1.59	10.09
Oradea mare	4.11	5.13	3.20	
	4.21	9.37	3.25	
Várad-Velencze	4.29	9.45	—	
Fugyi-Vásárhely	4.40	9.59	—	
Mezŏ-Telegd	5.02	10.28	3.56	
Rév	5.46	11.41	4.31	
Bratca	6.09	12.15	—	
Bucia	6.28	12.48	—	
Ciucia	6.52	1.48	5.28	
Huiedin	7.32	3.21	6.01	
Stana	7.51	3.54	—	
Aghiriș	8.12	4.34	—	
Ghirbĕu	8.24	4.52	—	
Nedeșdu	8.38	5.11	—	
Clușiu	8.57	5.40	7.08	
	9.23	6.00	7.18	
Apahida	9.50	6.29	—	
Ghiriș	11.15	8.14	8.29	
Cucerdea	12.04	9.49	8.53	
Uióra	12.12	9.58	—	
Vințulŭ de susŭ	12.19	10.07	—	
Aiudŭ	12.45	10.42	9.17	
Teiușŭ	1.15	11.32	9.40	
Crăciunelŭ	1.44	12.03	—	
Blașŭ	2.00	12.24	10.12	
Micăsasa	2.34	12.43	—	
Copșa mică	2.52	1.22	10.45	
Mediașŭ	3.27	2.24	11.07	
Elisabetopole	4.01	3.06	11.29	
Sigișóra	4.50	4.17	12.15	
Hașfaleu	5.08	4.51	12.30	
Homorod	6.47	7.07	1.32	
Agostonfalva	7.36	8.10	2.04	
Apatia	8.09	8.46	2.24	
Feldióra	8.41	9.20	2.44	
Brașovŭ	9.20	10.15	3.15	
	—	6.00	3.25	
Timișŭ	—	6.57	4.03	
Predealŭ	—	7.32	4.28	
Bucurescĭ	—	—	10.25	

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

Teiușŭ-Aradŭ-Budapesta

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Teiușŭ	2.39	9.50	8.20
Alba-Iulia	3.40	10.42	9.10
Vințulŭ de josŭ	4.04	11.09	
Șibotŭ	4.35	11.43	
Orăștia	5.02	12.13	
Simeria (Piski)	5.44	1.22	
Deva	6.05	1.48	
Branicĭca	6.34	2.21	
Ilia	7.01	2.54	
Gurasada	7.15	3.09	
Zam	7.49	3.48	
Soborșin	8.32	4.37	
Bĕrzova	9.19	5.30	
Conopŭ	9.40	5.58	
Radna-Lipova	10.16	6.38	8.24
Paulișŭ	10.32	6.56	8.41
Gyorok	10.48	7.15	9.01
Glogovațŭ	11.17	7.48	9.30
Aradŭ	12.32	8.05	9.45
	12.00	8.45	6.10
Szolnok	4.00	2.10	7.27
Budapesta	7.44	6.40	—
Viena	6.20	—	—

Budapesta-Aradŭ-Teiușŭ.

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	8.25	8.35
Budapesta	8.00	6.55
Szolnok	11.14	12.28
Aradŭ	3.35	5.30
	4.00	6.20
Glogovațŭ	4.16	6.39
Gyorok	4.47	7.19
Paulișŭ	5.02	7.39
Radna-Lipova	5.25	8.11
Conopŭ	5.57	8.49
Bĕrzova	6.18	9.18
Soborșin	7.11	10.27
Zam	7.48	11.18
Gurasada	8.22	11.57
Ilia	8.40	12.27
Branicĭca	9.02	12.57
Deva	9.32	1.45
Simeria (Piski)	10.12	2.58
Orăștiă	10.47	3.46
Șibotŭ	11.14	4.20
Vințulŭ de josŭ	11.46	5.06
Alba-Iulia	12.21	6.15
Teiușŭ	12.53	7.00

Aradŭ-Timișóra

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Aradŭ	6.00	12.30
Aradulŭ nou	6.26	12.54
Németh-Ságh	6.51	1.19
Vinga	7.28	1.50
Orczifalva	7.49	2.12
Merczifalva	8.09	2.30
Timișóra	8.58	3.15

Simeria (Piski) **Petroșenĭ**

	Trenŭ omnibus
Simeria	3.08
Streiu	3.45
Hațegŭ	4.33
Pui	5.19
Crivadia	6.05
Banița	6.43
Petroșenĭ	7.00

Timișóra-Aradŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Timișóra	12.25	5.00
Merczifalva	1.16	5.56
Orczifalva	1.34	6.16
Vinga	2.04	6.50
Németh-Ságh	2.25	7.11
Aradulŭ nou	2.54	7.44
Aradŭ	3.10	8.00

Petroșenĭ—Simeria (Piski)

	Trenŭ omnibus
Petroșenĭ	8.56
Banița	9.37
Crivadia	10.09
Pui	10.48
Hațegŭ	11.26
Streiu	12.06
Simeria	12.37

Tipografia ALEXI, Brașovŭ.